A°. 1859. N°. 207.

Opregte Zaturdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 3 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 30 Augustus.

De nieuw benoemde minister van Binnenlandsche Zaken heeft een rondgaanden brief aan de stadhouders in de Kroonlanden uitgevaardigd, in welken hij hen in zeer ernstige bewoordingen vermaant om het hunne aan te wenden, ten einde de in het keizerlijke manifest aangekondigde hervormingen in het binnenlandsch bestuur ten spoedigste te helpen tot stand brengen, en daarbij, zonder inbreuk te maken op de éénheid der Monarchie, vooral te letten op de verschillende behoeften der Kroonlanden, en op dien grond, een blijvend en krachtig bestuur te vestigen.

De genoemde minister heeft daarbij den stadhouders niet alleen aanbevolen de regeling van de kerkelijke aangelegenheden der niet-katholijken, maar ook inzonderheid en in de eerste plaats de dringende behoefte van het herstel van het evenwigt in de uitgaven en de ontvangsten van den Staat. Hij verklaart een groot belang te stellen in de deugdelijke gezindheid der staatsdienaren, zoowel als in hunne ijverige pligtsbetrachting, en verlangt, dat zij, in hunne ambtsbetrekking niet alleen, maar ook buiten dezelve de belangen der Regering nimmer uit het oog zullen verliezen; dat zij, bij hunne aanraking met de verschillende partijen, een bezadigd en vertrouwen wekkend gedrag in acht zullen nemen, en alles zullen vermijden, 't welk aanleiding kan geven tot wantrouwen; zonder echter daarbij eenige zwakheid te betoonen; — dat de ambtenaren er zich op toe zullen leggen om de in de verschillende Kroonlanden gebruikelijke volkstaal te verstaan en te kunnen spreken. Hij gelast, dat de zoodanigen, dien het in al deze opzigten aan tact en goeden wil mogt ontbreken, uit hunne betrekking zullen worden ontslagen.

— Hier ter stede wordt beweerd, dat bij de voorloopige afspraak van de fransche en oostenrijksche gemagtigden te Zurich, wegens het door Lombardije over te nemen gedeelte der oostenrijksche staatsschuld, dit bedrag zou zijn bepaald op een kapitaal van 100 millioenen lires.

PARIJS, 31 Augustus.

Men verzekert steeds, dat de Regering voornemens is, om eerlang de wetgeving op het stuk der drukpers in meerdere of mindere mate te wijzigen. Onder anderen zouden in de wet bepaaldelijk de gevallen worden aangeduid, in welke van wege de Regering zou kunnen worden overgegaan tot het waarschuwen van dagbladen.

Hier ter stede zijn thans lijsten in omloop, namen behelzende van staatkundige veroordeelden, die de amnestie zouden hebben aangenomen, of van de hand gewezen. De echtheid dezer opgaven zou echter allezins in twijfel moeten worden getrokken. Onder anderen zou blijken, dat bekende democraten, als *Greppo*, *Miot*, *Blanqui* en *Delécluze*, van welke de drie eersten zich in Algerie bevinden en de laatste te Cayenne, geenszins voornemens zijn om naar Frankrijk terug te keeren, terwijl het, uithoofde van den afstand, niet mogelijk is, dat de vrienden van die heeren hier te lande nu reeds zouden zijn onderrigt van hun besluit, 't welk ook afhankelijk kan zijn van financiële hulpmiddelen, over welke de genoemde democraten te beschikken hebben.

— Ter beurze was heden het gerucht in omloop, dat de sardinische Regering, met magtiging van het keizerlijke gouvernement, aan fransche fabrieken last had gegeven tot het leveren van 100,000 stuks geweren. Voorts wilde men weten, dat de heeren *de Nerli*, vroeger toscaansche ambassadeur, en *Palavicino*, die herwaarts is gezonden door de Hertogin van Parma, aanstalten maakten om deze hoofdstad te verlaten. Er waren er, die met zekerheid meenden te weten, dat de spaansche Regering had geprotesteerd tegen de onttrooning der genoemde Hertogin.

Prins *Alfred van Engeland*, de tweede zoon van Koningin *Victoria*, is te Calais ontscheept en bevindt zich thans hier, op zijne reis naar Malta, waarheen hij zich over Marseille zal begeven.

De heer *de Reiset* wordt spoedig hier teruggewacht en zal zich terstond na zijn aankomst naar Biaritz begeven. Prins *Poniatowski* zal waarschijnlijk vooreerst Florence niet verlaten en blijft, naar men verzekert, volharden bij zijn gevoelen, dat de terugkeer der groothertogelijke dynastie zal kunnen plaats hebben, voor 't geval, dat de eerste verkiezing wordt vernietigd en daarna tot eene andere wordt overgaan, met toepassing van het algemeene stemregt. In de gegevene omstandigheden zou het allezins te betreuren zijn, dat de behandeling der zaken te Zurich eene zoo groote belemmering ondervond, waardoor de aangelegenheden der hertogdommen zoolang onbeslist moesten worden gelaten.

Het half-officiële dagblad *le Pays* is hoegenaamd niet ingenomen met het onlangs uitgevaardigde toscaansche memorandum, en maakt de aanmerking, dat onder anderen in dat stuk ten grondslag wordt aangenomen, als of de deugdelijkheid der laatste verkiezingen boven allen twijfel was verheven. Het half-officiële dagblad *la Patrie* is van een tegenovergesteld gevoelen, en meent, dat de kalme en waardige wijze, waarop de belangen van Toscane in dat memorandum worden verdedigd, op Europa noodwendig een zeer diepen indruk moet maken. De twee organen, van welke het een wordt bestuurd door den heer *Granier de Cassagnac*, en het andere door den heer *Delamarre*, beschouwen alzoo alles, wat tot Italie betrekking heeft, van een geheel tegenovergesteld standpunt.

De Raad van ministers is heden vergaderd geweest. De graaf *Walewski* is van zijn kasteel Etiolles herwaarts gekomen, alleen om die vergadering bijtewonen.

— Naar men meldt, is de heer *de Saulcy*, een der leden van het Instituut, benoemd tot inspecteur-generaal van de boekerijen van het Keizerrijk.

— Het *Journal des Débats* laat niet na, optemerken, dat de Legatien ook vrij en onafhankelijk willen zijn, maar dat die gewesten in een anderen toestand zijn geplaatst dan de hertogdommen, vermits zij zij onderworpen aan het gezag van den Paus, die allezins geneigd schijnt te wezen, om zich gewapenderhand weder van het hem toekomend grondgebied meester te maken. Volgens de *Débats* kan Frankrijk het stelsel eener volstrekte non-interventie niet op den H. Stoel toepassen. Reeds heeft de *Constitutionnel* verkondigd, dat het katholieke belang de handhaving vordert van het pausselijke gezag te Rome. De volksleiders in de hertogdommen zullen echter niet zonder grond beweren, dat eene mogendheid, die de pausselijke Regering ondersteunt, terwijl deze de Legatien aanvalt, van ter zijde strijd voert tegen Centraal-Italie en daardoor de belofte schendt, dat zij niet tusschenbeide zou komen; op welke belofte de tot opstand overgeslagene volkeren vastelijk hebben meenen te mogen vertrouwen.

Het *Journal des Débats* beschouwt voor het overige de bijeenroeping van een Congres als onvermijdelijk, tot regeling van de revolutionaire beweging in Italie, die, tot dusver met bekwaamheid en omzigtigheid geleid, de belangstelling van geheel Europa heeft opgewekt. De hertogdommen hebben zich te gelijk verklaard voor de inlijving in Sardinie en de onmogelijkheid van het herstel der vorige Regeringen, en daardoor zelven een knoop doorgesneden, welken de groote mogendheden in gemeenschappelijk overleg niet zouden hebben kunnen ontwarren. Maar Sardinie kan eene zoo gewigtige uitbreiding niet erlangen, of Europa moet zijn zegel daaraan hechten, Lombardije is afgestaan door zijnen wettigen bezitter; maar de hertogdommen zijn geweldddadig ontrukt aan Souvereinen, die, zich op hunne regten beroepende, dezelve terug vorderen. Het *Journal des Débats* is volstrekt niet bevreesd voor den uitslag der bemoeijingen van een Congres. Al mogt die vergadering tot het herstel der Hertogen besluiten, dan nog zou er geene magt worden gevonden, welke dat besluit ten uitvoer zou willen leggen, omdat Oostenrijk van het regt om in de italiaansche Staten tusschenbeiden te komen, afstand heeft gedaan, en Frankrijk gezind is, noch om dat regt weder aan Oostenrijk toetekennen, noch om het zelf uitteoefenen. De toestand van Midden-Italie is nog ver van te zijn geregeld, maar men mag er zeker van zijn, dat die zal verbeteren, 't zij onder de vorige Souvereinen, die liberale hervormingen zullen moeten invoeren, 't zij onder een door Europa bekrachtigde staats-regeling.

In brieven uit Genua komt voor, dat de jeugdige Koning van Napels voornemens is om eene constitutionele orde van zaken intevoeren, berustende op eene, door middel van verkiezing, bijeengebragte volksvertegenwoordiging, een hoogen census, driejarig mandaat der afgevaardigden, jaarlijksche zitting der Kamer gedurende veertien dagen, regt van ontbinding door den Koning, onder verantwoordelijkheid der ministers. Dit berigt verdient allezins bevestiging, zooals te nauwernood behoeft te worden vermeld. Intusschen zou uit eene italiaansche correspondentie, voorkomende in het *Journal des Débats*, blijken, dat er eene zekere toenadering wordt waargenomen tusschen de napelsche en sardinische Regeringen. Napels zou bezwaar maken om deel te nemen aan het Italiaansche Verbond, ingeval Sardinie van hetzelve geen lid was, omdat het zich niet zou kunnen onderwerpen aan het oostenrijksche overwigt.

— De spaansche Regering maakt aanstalten om de roovers, die laatstelijk Ceuta hebben aangevallen, gestreng te tuchtigen. De consul te Tanger heeft last bekomen om te vertrekken, na de maroccaansche overheden te hebben aangekondigd, dat Spanje zich gewapenderhand voldoening zal verschaffen. De maarschalk *O'Donnell* heeft de organisatie voorgeschreven van een corps van 10,000 man, bestemd om naar de Africaansche-kust te worden gezonden.

PARIJS, 1 September.

Heden wordt het hier niet meer in twijfel getrokken, of Sardinie zal het aanbod der hertogdommen, wat de inlijving aangaat, aannemen. Laatstelijk wilde men weten, dat te dier zake verschil van gevoelen was ontstaan tusschen de ministers te Turin, doch de heden uit die hoofdstad aangekomene berigten vermelden het tegendeel; wel zouden de genoemde bewindslieden gedurende eenigen tijd hebben geaarzeld, maar dit zou ligt te verklaren zijn uit de omstandigheid, dat de minister *Ratazzi*, alsvorens de zaak werd beslist, het gevoelen der engelsche Regering had gemeend te moeten afwachten, welke door hem was geraadpleegd. Twee dagen geleden was het antwoord van lord *Russell* ontvangen, waarop naar Florence het berigt was afgezonden, dat de toscaansche deputatie naar Turin kon vertrekken, waar zij zeer goed door Koning *Victor Emmanuel* zou worden ontvangen. Weldra verwacht men afdoende berigten uit de sardinische hoofdstad.

Thans, nu het bijna door de geheele wereld als zeker wordt aangenomen, dat de inlijving in Sardinie het eenige mogelijke middel is ter *practische* oplossing van de aangelegenheid der hertogdommen, het neteligste vraagstuk van al die, welke voortspruiten uit den vrede van Villafranca, de noodzakelijkheid der bijeenroeping van een Congres zich zelfs te Weenen doet gevoelen, waar de raadgevingen van Frankrijk, Engeland en Rusland werkelijk indedaad meer en meer ingang schijnen te vinden.

De parijsche corespondenten van de engelsche dagbladen zijn welligt nooit meer opgevuld geweest met bijzonderheden omtrent de militaire toerustingen hier te lande dan thans, nu officieel in den *Moniteur* is medegedeeld, dat Frankrijk heeft besloten om tot ontwapening overtegaan. Vooral onderscheidt zich daarbij het dagblad de *Times*, 't welk onlangs zelfs heeft verzekerd, dat op uitdrukkelijk bevel des Keizers de forten te Cherbourg zullen worden gewapend en dat reeds de inspecteur-generaal der Marine, vergezeld door een aantal deskundigen der artillerie en genie, derwaarts zijn vertrokken.

— Het zeggen is, dat er ernstig wordt onderhandeld over eene tusschen Engeland en Sardinie te sluiten handelsovereenkomst.

— De Keizer heeft gelast, dat de namen van al de gedurende den laatsten oorlog gesneuvelde officieren zullen worden gebeiteld in marmeren tafels, welke in het Museum te Versailles zullen worden geplaatst.

De minister van Oorlog heeft eene circulaire uitgevaardigd, waarin de regiments-commandanten worden aangeschreven, om te zorgen, dat de soldaten, aan welke groot verlof wordt gegeven, niet naar hunne woonplaatsen terugkeeren dan voorzien van zindelijke kleederen en eene behoorlijke uitrusting.

Prins *Napoleon* zal deze hoofdstad verlaten en zich waarschijnlijk in de eerste plaats begeven naar Auvergne. Gisteren heeft hij, vergezeld door zijne echtgenoot, Prinses *Clotilde*, het Museum van de Louvre bezigtigd.

LONDEN, 31 Augustus ('s avonds).

Het in het fransche ministeriële dagblad *le Constitutionnel* voorkomende betoog over de italiaansche zaken, waarin verklaard wordt, dat het keizerlijk gouvernement, zijne geloften gestand doende, zich beijverd heeft om door middel van overreding en raadgeving de herstelling der uit de hertogdommen verdreven Vorsten in hun gezag te bewerken, en de hoop van daarin te zullen slagen nog niet geheel heeft opgegeven, maar ongezind is om die herstelling door gewapende tusschenkomst door te drijven, — heeft hier een diepen indruk gemaakt. De bladen, welke de staatkundige beweging in Midden-Italie ondersteunen, zijn met die verklaring, aan welker gegrondheid zij geenszins twijfelen, hoogelijk ingenomen, en verkondigen met zoo vele woorden, dat, ingeval daar te lande geene groote dwaasheden begaan worden, de onafhankelijkheid van Italie nu als verzekerd te beschouwen is. In dezen zin laten ook onze ministeriële bladen zich uit. De *Globe* voegt daarbij de aanmerking, dat het doel, waarmede de fransche Keizer den oorlog in Italie ondernomen heeft, alzoo gezegd kan worden bereikt te zijn, ofschoon niet juist op dezelfde wijze, als voor eenige maanden verwacht werd.

— De parijsche berigtgever der *Times* maakt, in een brief van eergisteren, gewag van de groote moeijelijkheden, die de staatslieden, welke te Zurich conferentien houden over de italiaansche zaken, bij voortduring ondervinden, met dit gevolg, dat daar nog niets tot stand gebragt heeft kunnen worden. „De door de Toscaners en Modenezen genomen besluiten (dus vervolgt hij) leveren groote bezwaren op tegen de nadere vaststelling der vredes-voorwaarden. De zending van graaf *de Reiset* naar Midden-Italie, welke ten doel had om de bevolking te bewegen tot het herstellen der verdreven Vorsten in hun gezag, is mislukt, en de zending van graaf *Poniatowski*, welke een gelijk doel heeft, zal geen beteren uitslag hebben. Nu worden, inzonderheid door Frankrijk, alle middelen aangewend, ten einde den Koning van Sardinie te bewegen om de aangebodene inlijving van de hertogdommen in zijn Rijk van de hand te wijzen. Tot dus ver hebben de in dien geest gedane vertoogen en inblazingen te Turin geen ingang gevonden, en daar houdt men zich overtuigd, dat de inlijving wel vertraagd, maar niet verhinderd zal worden.

„Als men bedenkt, dat Keizer *Napoleon*, bij het voeren van den oorlog in Italie, 30 à 40,000 man, benevens 500 millioenen franken, heeft opgeofferd en daarbij, in geval van eene mogelijke nederlaag, zijne dynastie in gevaar gebragt heeft, ten einde den oostenrijkschen invloed in Italie te fnuiken, rijst de vraag op, welke reden hij nu kan hebben om de vereeniging van Toscane met Piemont zoo mogelijk te verhinderen. Het is te begrijpen, dat hij de herstelling van den oostenrijkschen invloed in Italie niet verlangt; doch het is minder duidelijk, dat hij de onafhankelijkheid van Italie wenscht. Meer aannemelijk is het, dat hij het fransche overwigt in de plaats van het oostenrijksche wil verzekeren. Indien de aanhechting van Toscane en Modena aan Piemont belet wordt, door het aanwenden van intrigues, hetzij in Turin, hetzij in Midden-Italie, zou het kunnen gebeuren, dat de bedoelde landen, aan zich zelven overgelaten, zich genoopt vonden om eene keus te doen tusschen Oostenrijk en Frankrijk, — tusschen de verdreven Vorsten en Prins *Napoleon*. Het is eene zeer ingewikkelde zaak, en het is maar te hopen, dat de knoop niet, even als de gordiaansche, met het zwaard zal worden doorgehakt."

— De jongste berigten uit West-Indie melden, dat in de laatste dagen van Julij en de eerste van Augustus in de stad Falmouth, op Jamaica, ernstige onlusten hebben plaats gehad. De aanleiding daartoe is geweest een geschil over den eigendom, of het bezit, van zeker gebouw. Nadat eenige onruststokers in verzekerde bewaring waren gesteld, heeft de volksmenigte deze lieden met geweld uit de gevangenis willen verlossen, en op de politie-magt, die na het afkondigen der oproer-wet was aangerukt om de orde te herstellen, met steenen en vuurwapenen een aan-

val gedaan. Bovendien zijn bij herhaling pogingen aangewend om de stad in brand te steken. Vermits de gewapende magt ontoereikende was om het oproer, hetwelk verscheidene dagen heeft voortgeduurd, te dempen, hebben ten laatste de welgezinde inwoners zich gewapend en, met behulp van de politie-magt uit naburige plaatsen, de orde hersteld. Een vijftigtal der oproerlingen zijn gearresteerd.

— De beurs was heden weder williger. De 3 pc. gecons. 95⅝, ¾.

BRUSSEL, 1 September.

De Senaat heeft gisteren de permanente commissien zamengesteld. Onder de ingekomene wets-ontwerpen wordt genoemd dat, betreffende den aanleg van openbare werken, 't welk laatstelijk door de Kamer is aangenomen. De minister van Binnenlandsche Zaken heeft kennis gegeven, dat de zoogenaamde Congres-kolom op 26 September aanstaande zal worden ingewijd. De Senaat heeft besloten om met al de leden bij die plegtigheid tegenwoordig te zijn.

— De Regering heeft gelast, dat de stalen, welke somwijlen gevoegd zijn bij de rapporten der in het buitenland gevestigde belgische consuls, zullen worden gezonden naar het Handels-instituut te Antwerpen, ten einde met de stalen, welke die inrigting reeds bezit, eene verzameling te vormen, welke gevoegelijk den naam van Museum van exportatie zal kunnen dragen.

's GRAVENHAGE, 1 September.

Bij kon. besluit van 29 Aug. zijn benoemd tot controleurs 3de kl. voor de dir. bel., in- en uitg. regten: te Schagen de heer *N. F. H. Teupken*; op de linie te Enschedé de heer *J. M. Waleson*; op de linie te Groenlo de heer *H. J. Moll*, — allen thans waarnemende controleurs aldaar.

— Bij besluit van 19 dezer heeft Z. M. op pensioen gesteld: den majoor der genie *A. E. André de la Porte*; den kapitein der inf. *H. L. K. Grond*; den kapitein der artill. jhr. *J. L. Bloys van Treslong*, en den kapitein der inf. *P. Boellaard*.

— Met Zr. Ms. goedkeuring is door den consul te Malaga tot zijnen vice-consl benoemd de heer *J. K. Roose*.

— Bij besluit van 20 Augustus jl. heeft het Z. M. behaagd, te bepalen, dat, te rekenen van en met den 1sten October 1859, alle civile en militaire landsdienaren, zoowel Nederlanders als vreemdelingen, of hunne weduwen en weezen, aan wie ten laste der koloniale geldmiddelen pensioen, gagement of onderstand is toegekend, en die vergunning zullen hebben verkregen, zich op vreemd grondgebied te vestigen, van de vroeger bepaalde korting van *één derde* gedeelte op hunne bedoelde inkomsten zullen zijn vrijgesteld; terwijl deze bepaling wijders, te rekenen van het voormelde tijdstip, ook van toepassing is verklaard op hen, aan wie vroeger vergunning is verleend, om hunne inkomsten, onder korting van een derde gedeelte, op vreemd grondgebied te verteren. (*Staats-Cour.*)

's GRAVENHAGE, 2 September.

Heden heeft H. M. de Koningin, met Z. K. H. den *Prins van Oranje*, deelgenomen aan een groot diner, 't welk door Z. K. H. Prins *Frederik* op het Huis ter Pauw is gegeven.

Gisteren heeft de *Prins van Oranje* gehoor verleend aan den nieuw benoemden minister van Oorlog, den kollonel *de Casembroot*.

HAARLEM, 1 September.

Heden is de volgende telegram ontvangen:

Parijs, 1 September. De *Pays* verzekert, dat de heer *v. Metternich*, de oostenrijksche ambassadeur, naar S. Sauveur is vertrokken, en zich daarna naar Weenen zal begeven, alwaar hij zich echter zeer korten tijd zal ophouden.

HAARLEM, 2 September.

Heden zijn de volgende telegrammen ontvangen:

Triest, 30 Augustus. Uit Konstantinopel wordt van den 27sten gemeld, dat de Sultan hersteld is; dat eene commissie is benoemd om een voorstel te doen, betreffende eene vermindering van de regten van uitvoer, en eene verhooging van de regten van invoer; dat Frankrijk heeft verklaard, de doorgraving van de landengte van Suez alleen te ondersteunen als eene industriële ondernemen; — en dat de rust op Kandia nog in geenen deele is hersteld. — Uit Bombay wordt gemeld, dat 6000 man britsche troepen hebben verlangd, naar Engeland terug te keeren.

Bern, 2 September. Gisteren zijn de tweede gemagtigden der drie mogendheden te Zurich in conferentie vereenigd geweest. De pruissische gezant te Turin is in Zurich aangekomen en heeft de sardinische gemagtigden een bezoek gegeven.

Den eersten September is ter reede van Texel ten anker gekomen Z. M. korvet *Juno* S. b. N. *Collot d'Escury*, welke den 25sten Julij van Cuaracao was gezeild. Naar men verneemt, is dit schip naar O. Indie bestemd.

— Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben *ambtshalve* uitspraak gedaan omtrent de verkiezing van de heeren *Dyserinck* en *van de Poll* tot leden van den gemeenteraad der stad Haarlem, en welke niet als zoodanig zijn toegelaten, en hebben, met vernietiging van de door den Raad ten aanzien dezer heeren genomen beslissing, hunne toelating bevolen.

— Den 31sten Aug. jl. was de staat der Nederl. Bank: omloopende bankbiljetten ƒ92,549,755; saldo's van rekeningen-courant ƒ28,328,705.38; munt en muntmateriaal ƒ104,707,024.76⁵.

— Men beweert, dat bij het noorderlicht, 't welk in den nacht van zondag op maandag ll. is waargenomen, eene storing in de werking der telegrafen, zoo wel in Duitschland, als in Belgie en Frankrijk heeft plaats gehad, welke bij het verdwijnen van dit verschijnsel heeft opgehouden; dat men echter bij de werking van den onderzeeschen-telegraaf destijds dergelijke storing niet heeft ondervonden.

— De *Groninger Cour.* meldt het volgende:

„In den nacht van den 25—26 Augustus, tusschen 1 en 2 uur, had een prachtig natuurverschijnsel plaats, Het noorderlicht was zoo sterk, dat het gevoegelijk bij morgen-schemerlicht kon vergeleken worden, en men, ofschoon het nieuwe maan was, even goed de voorwerpen konde onderscheiden als bij helderschijnende volle maan. Het licht was zoo sterk, dat men in de stad in de zuid- en noordstrekkende straten naauwelijks de schaduwen, door de gaslantaarnen veroorzaakt, konde opmerken. Het geheele noordelijk gedeelte van het uitspansel, bijna van het oosten tot het westen, was helder wit, aan de oostzijde ging deze witte kleur in eene schoone roode kleur over, die eerst het denkbeeld van een fellen brand bij den waarnemer deed ontstaan. Het even beschreven gedeelte van het luchtruim was tot aan het zenith helder verlicht; onophoudelijk flikkerden hier tusschen nog meer verlichte strepen, die in eene gestadige afwisselende beweging waren, en dan eens meer helder wit, of ook wel ligt karmozijnrood schenen. In een woord, het was eene verschijning van noorderlicht, zoo als slechts zelden opgemerkt wordt.

— De spoorweg-commissien in de provincie Groningen hebben een adres ontworpen, 't welk Z. M. den Koning door al de gemeenten in dat gewest zal worden aangeboden, en 't welk ten slotte inhoudt: „dat het Z. M. moge behagen om den loop der zaken zoodanig te willen regelen, dat de beslissing over het wets-ontwerp tot bekrachtiging van de concessie *Sloet-Reuchlin*, hetzij op zich zelve, hetzij zoo noodig in verband met een zuidelijken spoorweg, de minst mogelijke vertraging ondervinde, en dat, hoe die beslissing ook moge zijn, in elk geval, krachtige maatregelen zullen worden genomen, welke in den kortst mogelijken tijd kunnen verwezenlijken het verband der vier noordelijke provincien met de bestaande binnenlandsche en buitenlandsche spoorwegen, door Noorder-spoorwegen".

— Op den 4den Augustus is de nieuw benoemde gouverneur-generaal der W. I. bezittingen, de heer *van Lansberghe*, te Paramaribo aangekomen en met de gebruikelijke eerbewijzen ontvangen. In de volgende week zoude Z. E. het bestuur van den heer *Schimpf* overnemen, die daarna, met zijn gezin, de reis naar Nederland zoude aanvaarden.

— In Belgie wordt door de dagbladen de aandacht gevestigd op de electrische telegrafen als een snel, onkostbaar en veilig middel tot overmaking van geldswaarde. De belanghebbende, die nu dikwijls vreest, dat de aan de post toevertrouwde brief verloren gaat, zou eene som storten aan het bureau van den telegraaf, met last om die onverwijld uittebetalen aan eenig opgegeven adres. Hij zou gaarne daarvoor een regt betalen van 1 fr. 50 of hooger. Vermits in den regel de telegraafbureaux in of bij de spoorweg-stations zijn gevestigd, zullen er altijd, mits de som niet al te groot zij, middelen voorhanden zijn tot bekrachtigen der handteekening van het expeditie-bureau. In bijzondere gevallen zou de agent van de schatkist te hulp geroepen kunnen worden. De zaak zou slechts eenig onderzoek en oefening der telegraaf-beambten vorderen, en het publiek zou allezins worden gerijfd.

— De fransche democraat *Felix Pyat*, die zich te Londen bevindt, zal geen gebruik maken van de door Keizer *Napoleon* uitgevaardigde amnestie en heeft een brief openbaar gemaakt in de engelsche dagbladen, in welken hij verkondigt, dat, zoo de Keizer amnestie verleent de uit Frankrijk verdrevenen dit niet doen ten zijnen aanzien. De Keizer, die heeft durven straffen, durft thans vrijspreken en bezegelt daardoor het misdrijf. Het regt van gratie gaat uitsluitend gepaard met het regt om te straffen, en dat regt is dat der Republikeinen van Februarij tegen den Keizer van December. De heer *Pyat*, die zich onderteekent *gedelegeerde*, verklaart, dat het regt der Republikeinen ongeschonden is; — dat zij slechts verpligt zijn om den Keizer naar regt en billijkheid te behandelen en zij dit *vroeg of laat* ook zullen doen. Ingeval zij ooit naar Frankrijk terugkeeren, zullen zij dit doen als vrije burgers, in het volle bezit hunner regten, ten einde zooveel te beter hunnen pligt te kunnen betrachten.

— De bekende *P. J. Proudhon*, die zich in Belgie ophoudt en is gevonnisd als een gewoon en niet als een staatkundig misdadiger, is in de amnestie niet begrepen. Hij heeft eene verklaring in de dagbladen doen plaatsen, inhoudende, dat de Keizer, de overwinnaar van Solferino, zijne staatkundige vijanden vergiffenis schenkt en daardoor toont van deze niets meer te vreezen te hebben; maar dat de Keizer, de vredestichter te Villafranca, die gunst geenszins uitstrekt tot de vijanden van de Kerk, en op die wijze het bewijs levert, dat hij veel meer verzekerd is van de duurzaamheid zijner dynastie, dan van die der Kerk en van de hechtheid der grondslagen van den H. Stoel. *Proudhon* wenschte wel, dat de Keizer zich had ingebeeld, dat hij voor twee, dat is, voor zich zelven en voor de Kerk, had overwonnen. Hij zou voor de aardigheid wel eens naar Frankrijk willen terugkeeren om te zien, of het zoo jezuitisch is en *geëncapuchonneerd*, als men zich dat voorstelt. Hij, *Proudhon*, zou stellig terugkeeren, al moest hij dan ook zich weder eene veroordeeling op den hals halen, wegens *schennis der openbare zeden.*

— Van 20 tot 26 Aug. zijn in Vriesland 14 runderen aan de longziekte gestorven, of te dier zake afgemaakt. Totaal 2040 sedert 1° Januarij.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

2 *September* 1859. 4½ *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*
NEDERLAND.			
Thesaurie 5 p	106¾	—	—
Ned. Bank 4 "	—	—	—
W. Schuld 2½ "	64⅝	13/16	64 13/16
" . 3 "	77 9/16	⅝	—
" . 4 "	98⅛	¼	98¼
Amort. Sd. 3 "	—	—	—
Handl. Ms. 4½ "	128¾	129½	128¾
O. I. Leen. 4 "	97 3/16	—	—
Holl. Spw. . .	—	—	—
Leening 4½ p	—	—	—
Rijn Spw. 4½ "	—	—	—
M. Weldd. 4 "	—	—	—
BELGIE.			
Cert. W. S. 2½ p	—	—	—
" *Rots.* 2½ "	52¼	—	—
FRANKRIJK,			
Certif..... 3 p	—	—	—
SPANJE.			
Oblig..... 1½ p	33¼	⅜	33¼
" ....3 "	45⅛	5/16	45¼
" Bin. 3 "	42¼	5/16	42 5/16
Am.-Schuld. .	10½	⅝	10⅝
Bew. Coup. . .	—	—	—
PORTUGAL.			
Oblig.....3 p	44 15/16	45	—
" 1856. 3 "	43½	—	—
" Uitgest.	—	—	—
RUSLAND.			
Hope & C°. 5 p	105¼	—	—
" 5 "	102⅞	—	—
Certif. Obl. 5 "	87¼	7/16	—
" " 4 "	—	—	—
" *Stglitz* 4 "	85⅜	—	—
" N. 4 "	—	—	—
" 54. 5 "	95½	—	—
" 55. 5 "	101¾	102	102
" Hamb. 5 "	96	—	—
" Lond. 5 "	99	½	99½
" " 4½ "	96¾	—	—
Insch. . 6 "	—	—	—
Cert. . 6 "	65 3/16	—	—
POLEN.			
Aand. 1835. ƒ	156	—	—
Oblig.....4 p	80½	—	—
PRUISSEN.			
Oblig..... 5 p	—	—	—
Aand. 54. 3½ "	—	—	—

	van	*tot*	*gebl.*
OOSTENRIJK.			
Obl. *Goll.* 5 p	—	—	—
" " 4 "	—	—	—
" Met. 5 "	58¾	⅞	58 13/16
" r. Amst. 5 "	76⅜	¾	76¾
" Nat. 5 "	62 11/16	⅞	62 13/16
" 54. 2½ "	30⅞	15/16	30 15/16
Wener Bank ƒ	886	—	—
" . . "	297	298	—
" 4 p	276	—	—
NAPELS.			
Cert. L. B 5 "	—	—	—
" *Rots.* 5 "	—	—	—
DENEMARKEN.			
Obl. Lond. 5 p	98¾	—	—
" 3 "	—	—	—
BRAZILIE.			
Geldl. 24. 5 p	100	—	—
39. 5 "	—	—	—
48. 5 "	—	—	—
52. 4½ "	91½	—	—
SARDINIE.			
........5 p	83	—	—
PERU.			
Geldl. 54. 4½ p	—	—	—
" Parijs. .	15⅛	onbep.	
ECUADOR.			
Obl. 1855. 1 p	—	—	—
VENEZUELA.			
Obl. 6 th. 3 p	27⅛	5/16	—
" Uitg. 1 "	14 9/16	⅝	—
GRENADA.			
Oblig.....3½ p	16 1/16	⅛	—
" Uitg. . .	—	—	—
MEXICO.			
Oblig.....3 p	19¾	15/16	—
N.-AMERICA.			
Philad. *Hope* ƒ	—	—	—
" Lt. B.	—	—	—
" *Rots.* 6 "	—	—	—
Am. Bankact.	—	—	—
Ill. Spw. Aand.	—	—	—
" Obl. C.B. 7 "	80¾	—	—
Louisiana 5 p	—	—	—
GRIEKENLAND.			
Obl. 1825. 5 p	—	—	—

Handelm. contant 129¼ à ½. Russische spoorw. volgefourn. 224½ à 225. Portugal 1859 43⅜ à 7/16. De 8 pc. Galv 57¼. — Beleening 3. Prolongatie 2½. Disconto 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit*

IJ. de KOCK, *President.* — J. A. JOLLES, 2e. *Secretaris.*

Binnenl. fondsen prijshoudend; voor russische en mexicaan was eenige vraag; voor 't overige waren de prijzen onveranderd.

Londen, 2 September. De 3 pc. gecons. 95½.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 2den September 1859.

Petersburg 3/m. ƒ168. *Porto* 3/m. ƒ 40¼. *Lisbon* 3/m. ƒ40 *Hamburg* 2/m. ƒ 35¼ geld; idem zigt ƒ 35 7/16 papier. *Londen* 2/ ƒ 11,65; idem zigt ƒ 11,70; geld. Disconto 3 pc.

MARKTBERIGTEN.

Amsterdam, 2 September. *Tarwe* en *Rogge* onveranderd weinig handel; 132 ℔ b. Pools. ƒ 305; 130 ℔ mind. dito ƒ 28 134 ℔ Kleefs. ƒ 282. — *Rogge*: 125/6 ℔ Pruiss. ƒ 180, ƒ 18 124 ℔ dito ƒ 188; 119 ℔ n. Arch. ƒ 168; 117 ℔ Petersb. ƒ 16 ƒ 162. — *Garst* in een doen; 115 ℔ j. Deens. ƒ184. — *Koolza* ƒ 3 lager; Rubs. ƒ 303; op 9 vat, April ƒ 360; Sept. ƒ 33 Nov. ƒ 339.

Amsterdam, 1 September. Heden de rescontre-dag zijn prijzen om 4 ure: *Raapolie* in een doen; ord. cond. ƒ 35; vliegen ƒ 33¾; Bombay ƒ 32¾; p° Sept. ƒ 33 à ƒ 33¼; p° Oct. ƒ 33 p° Nov. ƒ 33¾; p° Dec. ƒ 33¾ à ƒ 34; p° Mei 1860 ƒ 35. *Lijnolie* ord. cond. ƒ 34¼; vliegend ƒ 33; p° Sept. ƒ 32½ à ƒ 32 p° Oct. ƒ 32¾ à ƒ 33; p° Nov. ƒ 33; p° Dec. ƒ 32¾. *Henne olie* ord. cond. ƒ 37½.

Dordrecht, 1 September. *Tarwe*, jar. Zeeuws. en Inl. ƒ 8 ƒ 9; n. dito ƒ 6 à ƒ 8,20. *Rogge*, jar. Zeeuws. en Inl. ƒ 5,50 ƒ 6; n. dito ƒ 5,80 à ƒ 6,50. *Garst*, n. Zeeuws. en Vlaams. wint ƒ 4,80 à ƒ 5,60; dito zomer ƒ 4,90 à ƒ 5,10. *Spelt* ƒ 2,60 à ƒ 3,1 *Haver*, Inl. voeder n. ƒ 2,20 à ƒ 2,80; dikke dito ƒ 3 à ƒ 4. *Boekweit*, Kl. Brab. n. ƒ170 à ƒ 173. *Paardenboonen* n. ƒ 6,20 à ƒ 6,7 duiven dito ƒ 7 à ƒ 8; bruine dito n. ƒ 9,50 à ƒ 10. *Blaauwe erwte* n. ƒ 8 à ƒ 8,60. *Koolzaad*, afwijkend ƒ 8,40 à ƒ 10,80. *Kanariezaad* ƒ 11 à ƒ 12,50.

Jarige Zeeuws., Vlaams. en Overm. *tarwe* vond tot vorige week prijzen redelijke goeden aftrek; nieuwe dito, waarvan de aanvo iets ruimer was, is tot 30 cts. prijsverlaging opgeruimd. Jar. *rogg* in een doen; nieuwe dito met goede vraag en geredelijk met 20 ct hooger betaald. *Gerst*, zoo zomer als winter vonden in de puik soorten genegene koopers; mindere en afwijkende daarentege moeijelijk te plaatsen. *Haver* prijsh. *Boekweit* bij gerieven ge daan; Noord-Brab. ƒ 170 à ƒ 173; Oostvr. is à ƒ 170 te koop *Paardenboonen* met kleine aanvoer en zijn tot de genoteerde prijze verkocht; duiven dito zonder handel, prijzen nominaal; nieuwe bruine dito, waarvan de kwaliteit zeer voldoende is, zijn tot de genoteerde prijzen genomen. *Blaauwe erwten* 40 cts. lager. *Koolzaad* nagenoeg vorige prijzen waardig; puik Zeeuwsch, Vlaamsch en Overm. zakmaat is à £ 53 gedaan; dito gestort £ 54 waardig Flakkeesch, mindere en afwijkende zijn naar deugd van £ 42 tot £ 50 genomen; op 9 vaten olie, te leveren October £ 57; Nov. £ 57½; Dec. £ 58; April 1860 £ 61, prijzen nominaal. *Kanariezaad* prijsh. In *lijnzaad* is gedaan 113 p. Odessa à ƒ 310 en 108/10 p. Koningsb. à ƒ 280, en geveild 116 p. Taganrog à ƒ 300.

Schagen, 1 September. 172 schapen magere ƒ 8 à ƒ 12; 200 dito vette ƒ 16 à ƒ 22; 36 lammeren ƒ 8 à ƒ 12; 15 varkens magere ƒ 14 à ƒ 20; 40 biggen ƒ 4 à ƒ 8; boter ƒ 1 per ned. p.; kaas 31 à 34 c. per id.; kip-eijeren ƒ 2 à ƒ 2,40 per 100.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Amsterdam, 2 September. Den 1sten dezer in **Texel** binnengekomen: de ned. oorl. korvet JUNO, schout b. n. Collot d'Escury, Curaçao; de stoomb. *Lion*, Londen; *Mayor*, Atkinson, Sunderland; *Anna & Arnoldina*, van Wijk, Archangel. Gisteren nog: de stoomb. *Odin*, Koningsbergen.

Uitgezeild: de stoomb. *Diana*, Londen. Wind w. z. w.

Den 1sten dezer in **Helvoet** binnengekomen: *Cornelis Smit*, Wiedenaar, Batavia; *Oxus*, Wallace, Sourabaija, l. v. Brouwershaven; *Nelson*, Borton, Seaham.

Uitgezeild: de stoomb. *Levant*, Havre; *Prins van Oranje*, Duinkerken, is op de reede teruggekomen; *Balmoral*, Bristol; *Eider*, Hartlepool. Wind z. w.

Den 30sten Aug. te Vlissingen binnengekomen: *Elisabeth Ruardi*, Wolthekker, Livorno.

Den 11den Julij te St. Helena binnengekomen; *Catharina*, Olison, Sourabaija naar Falmouth.

Den 9den Julij te Valparaiso binnengekomen: *Aletta Augusta*, Tinholt en 10 dito *Bernardina*, Brouwer, beide van Amsterdam.

Den 31sten Julij te Suriname binnengekomen: *Amerika*, Meermans, Rotterdam.

Den 18den Julij te Curaçao binnengekomen: *Adriaan George*, Bontekoe, Hamburg.

Den 14den Aug. van Baltimore uitgezeild: *John G. Coster*, Hamlin, Rotterdam.

Den 26sten Aug. te Cette binnengekomen: *Wilhelmina Frederika*, Beekman, Segna.

Den 30sten Aug. te Londen binnengekomen: *Alberdina*, Ouendag, Philadelphia.

Den 29sten Aug. bij Dungeness aangekomen: *Hollandia*, Wap, Rotterdam naar Batavia.

Den 23sten Aug. bij het Zuid-Voorland aangekomen: *Jenny*, de Lang, Hamburg naar Buenos Ayros.

Den 24sten Aug. bij de Galloper aangekomen: *Amstel*, Rademaker, Amsterdam naar Batavia.

Den 30sten Aug. van Harwich uitgezeild: *Friesland*, Mispelblom Beijer, Amsterdam naar Batavia, na volbragte reparatie.

Stad Hill, 20 Augustus. De Nederl. kof *Sieberdina*, kapt. Jonker, van Amsterdam naar Aalborg, is 12 dezer op 55° 40′ n. b. en 7° 18′ o. l. gezonken, doch het volk gered en alhier aangebragt.

Tot predikant bij de Evang. Luthersche gemeente te Amsterdam is beroepen ds. *P. J. Helwig*, pred. te Zwolle.

*** Ondertrouwd:

's Gravenhage, 2 September 1859.

F. C. A. R. A. HAPPEL
en
W. M. SOMMER.

*** Getrouwd:

A. F. GOUDRIAAN,
Ingenieur van den Waterstaat en de Lands Gebouwen in *Nederl. Indië*, met
A. P. A. VERMANDEL.

Samarang, 22 Junij 1859.

Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

Utrecht, 30 Augustus 1859.

Mr. W. J. M. BOSCH
en
Jonkvrouwe A. C. van de POLL.

*** Getrouwd:

Utrecht, 1 September 1859.

A. F. BEIJEN
Kapitein bij het 8e Reg. Inf., en
C. G. SCHERIUS.

Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd:
[O]STERWIJK, K. J. VAN BERG,
September 1859. gepd. Kapt. O. I. L., met
[G]emeene kennisgeving. F. A. VERNÈDE.

*** Getrouwd:
LEMMER, FONGER DE HAAN IJz.,
1sten September te *Beetgum*, en
1 8 5 9. TETTJE C. SLEESWIJK.

*** Getrouwd:
[H]ILLEGERSBERG, F. I. HERMAN
1 September 1859. en
J. C. A. ALERS.

*** Getrouwd:
AMSTERDAM, J. J. NOORWEGEN
September 1 8 5 9. en
A. M. E. RÜMLING.

*** Bevallen van eene DOCHTER *C. J. G. VAN [H]ALEN*, Echtgenoote van Mr. A. VOS.
ASSEN, 29 Augustus 1859.

*** Bevallen van een ZOON *M. BLIJDENSTEIN—[W]ENNING.*
WIERDEN, 29 Augustus 1859.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eenen ZOON *M. E. KLEEUWENS—[L]IPKES.*
RENESSE, 30 Augustus 1859.

*** Bevallen van eenen ZOON, de Hoog Wel-Geboren Vrouwe Baronesse *VAN HARDENBROEK VAN [L]HEERAARTSBERG EN BERGAMBACHT*, geb. *[H]UYDECOPER.*
'sGRAVENHAGE, den 30sten Augustus 1859.

*** Mijne geliefde Echtgenoote *JACOBA MARIA [H]ENDERIKA BRONKHUYZE*, verloste heden, door [G]ods goedheid, zeer voorspoedig van een' welgeschapen [Z]OON. J. W. ROSENER MANZ.
VOORBURG, 30 Augustus 1859.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *T. W. [F]. REYNERS — KETELAAR.*
DRUTEN, 31 Augustus 1859.

*** Voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER *A. J. BURGER, OCKERS CAU.*
AMERSFOORT, 31 Augustus 1859.

*** Heden beviel van eene DOCHTER Vrouwe *E. A. P. DE MAN, NOLTHENIUS DE MAN.*
UTRECHT, 1 September 1859.

*** Heden morgen overleed onverwacht, onze geliefde Zuster TJITSKE VAN SLOOTEN, in den ouderdom van 64 jaren. H. TUINHOUT.
LEEUWARDEN, M. TUINHOUT,
den 28sten Augustus 1859. VAN SLOOTEN.
Eenige kennisgeving.

*** LOCHEM, den 28sten Augustus 1859. Heden overleed, na langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van 51 jaren, de Wel-Ed. Gestr. Heer J. L. J. MARIN, in leven Notaris alhier, diep betreurd door zijne Echtgenoot en Kinderen. F. L. C. WAARDENBURG,
Wed. *Marin.*

*** STEENBERGEN, 28 Augustus 1859. Heden overleed, tot diepe droefheid van zijne Kinderen, Behuwd-Kinderen en Klein-Kinderen, de Wel-Eerwaardige Zeer-Geleerde Heer CHRISTIAAN JAN LODEWIJK SCHULLER, Emeritus Predikant, in den ouderdom van bijna 78 jaren. *Uit aller naam*,
J. H. S. VAN LAMZWEERDE SCHULLER,
Predikant te *Noordgouwe.*

*** Heden overleed ons geliefd Zoontje CORNELIS, aan dezelfde ongesteldheid, waaraan voor twee maanden zijn Zusje is bezweken. Slechts 2 jaren en 9 maanden mogten wij ons in zijn bezit verheugen.
ZIJBECARSPEL, K. WINKEL Kz.
29 Augustus A. WINKEL,
1859. geb. ZIJP.
Betrekkingen en Vrienden gelieven deze ook als bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** Heden overleed, tot mijne bittere droefheid, na eene kortstondige ziekte, mijn geliefde Echtgenoot de Heer CORNELIS HOEK BENT, Bewaarder der Hypotheken en het Kadaster alhier, in den ouderdom van ruim 62 jaren.
SNEEK, Weduwe HOEK BENT,
31 Augustus 1859. geb. DRUP.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, in den ouderdom van bijna 89 jaren, de Wel-Edel Gestrenge Heer J. VAN LAAN, in leven gepensioneerd Kapitein, diep betreurde Echtgenoote van
KAMPEN, L. WIJNACKER,
31 Augustus 1859. Wed. *J. van Laan.*

*** Heden overleed ons geliefd Zoontje JOHANNES FREDERIK, in den ouderdom van slechts acht maanden.
F. STOLTENHOFF,
VLISSINGEN, Kapitein 2e Regt. Infanterie.
31 Augustus 1 8 5 9. J. C. STOLTENHOFF,
D'HARVANT.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden, tot diepe droefheid van hare eenige Dochter, Moeder, Behuwd-Moeder en verdere Betrekkingen, onze waarde Zuster en Behuwd-Zuster, Mejufvrouw M. PLOMP, Weduwe van wijlen den Heer *B. Harmsen*, in den ouderdom van ruim 40 jaren. P. H. D. REVELMAN.
A. REVELMAN — PLOMP.
ZUTPHEN, den 1sten September 1859.

*** Op den 1sten September 1859, overleed te ARNHEM, in den ouderdom van 49 jaren, de Wel-Edel Gestrenge Heer M. A. J. GAILLARD, Oud-Resident op *Java*, diep betreurd door zijne Echtgenoot en zijn beide Zonen.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, betoond, bij het overlijden van onzen dierbaren Vader en Behuwd-Vader *Cornelis Lodovicus Schleijer*, betuigen wij bij deze onzen innigen dank. J. W. SCHLEIJER,
uit aller naam.
AMSTERDAM, 2 September 1859.

*** De ondergeteekenden betuigen, ook namens hunne Ouders, hunnen hartelijken dank, voor de vele bewijzen van belangstelling bij hun Huwelijk ontvangen.
DELFT, F. G. VAN DELDEN.
1 September 1859. M. E. VAN DELDEN,
HAVERKORN VAN RYSEWYK.

*** Directeuren over den straatweg van *Bloemendaal* naar *Sandpoort*, geven kennis aan de belanghebbenden dat de *rekening* over het dienstjaar 1858/59, ter inzage ligt ten Kantore van den eerst ondergeteekende, te *Velsen*, alwaar tevens uitbetaling zal geschieden van de op heden *verschenen interest*, à *negen gulden*, per aandeel.
Velsen, J. C. ENSCHEDÉ.
1. September 1859. L. ROUWENS.

*** **FAILLISSEMENT.**
Bij vonnis van de Arrondissements-Regtbank, te Haarlem, van 30 Augustus 1859, is KLAAS DORSMAN, Winkelier en Koopman te Haarlem, verklaard in staat van Faillissement van af die datum. Mr. M. S. F. DE MORAAZ IMANS, is benoemd tot Regter-Commissaris en Mr. C. J. ENSCHEDÉ, tot Curator. C. J. ENSCHEDÉ.

Familie de Witt.

Al degenen, welke in familie-relatie mogen staan of betrekking hebben op de, den 20sten Augustus in den jare 1672 te 's Hage overledene Broeders CORNELIS en JAN DE WITT of volle Neef GIJSMARUS DE WITT en Aanverwandten, of aangaande het leven, sterven, begrafenis en waar de lijken zich bevinden, eenig berigt of mededeeling kunnen geven, worden in het belang dier Familie dringend uitgenoodigd, daarvan zoo spoedig mogelijk opgaaf te doen onder Letter X., aan den Boekhandelaar H. C. SUSAN CHzoon, te 's Hage.

*** De AVONDLESSEN, die op de Stads;Burgerschool kosteloos worden gegeven, aan Jongelingen van de 1e Afdeeling der Hoogste Klasse, waarbij ook voormalige Leerlingen dier School kunnen worden toegelaten, zullen op Maandag den 3den October aanstaande eenen aanvang nemen. Belanghebbenden moeten zich vóór 15 September eerstkomende aanmelden, bij den Hoofd-Onderwijzer S. E. DE VRIES, in het Pand.
Haarlem, 1 *September* 1859.
De Plaatselijke Schoolcommissie,
N. J. A. TRAVAGLINO, Voorzitter.
H. TEDING VAN BERKHOUT, Secretaris.

*** **Vrij goedkoop, degelijk en buitengewoon fraai ingerigt Protestantsch Instituut voor Jonge Heeren, zonder Dagleerlingen.**
In het schoonste en gezondste gedeelte onzes Lands, waarvan de gunstigste getuigen worden gegeven. **Vorming** voor elken stand in den kortsten tijd door Onderwijs in de **OUDE EN NIEUWERE TALEN, DE WISKUNDE ENZ., ENZ.**
Alle inlichtingen verkrijgbaar aan 't adres van den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem, *franco* onder Lettr. P. Q. R.

*** *Het Gemeente-Bestuur van* ZIJBECARSPEL, Provincie Noord-Holland, verwittigt bevoegde Onderwijzers, die wenschen te dingen naar de vacante betrekking van **HOOFD-ONDERWIJZER**, aan de openbare School alhier, om zich met *vrachtvrije* Brieven en onder overlegging der bij de wet gevorderde bewijzen, vóór of uiterlijk op den 20sten September e. k., bij het Gemeente-Bestuur aan te melden.
Het te geven onderrigt omvat de vakken, omschreven bij Artikel 1 Letter *A—I* der wet, terwijl de bevoegdheid om onderwijs te geven in de Fransche Taal en de Muzijk, tot aanbeveling zal strekken.
Behalve vrije Woning met Tuin, is door den Gemeenteraad, onder nadere goedkeuring van het Hooger Bestuur, met ingang van 1 Januarij e. k., aan den Hoofd-Onderwijzer toegekend, eene vaste Jaarwedde van *f* 500, benevens een veranderlijk inkomen van *f* 2 voor ieder schoolgaand Kind, waarvan het getal gemiddeld op 50 kan worden berekend. Er bestaat vooruitzigt, dat den te beroepen Onderwijzer ook de betrekking van Koster en Voorzanger bij de Hervormde Gemeente zal worden opgedragen, waaraan eene Belooning van *f* 50 à *f* 60 verbonden is.
De naar het thans bestaande, tot 1 Januarij e. k., aan de betrekking verbonden voordeelen, zullen weinig minder dan het boven opgegevene bedragen.
Dag en plaats van het vergelijkend Examen zullen den Sollicitanten, wier stukken in orde bevonden zijn, nader worden bekend gemaakt.
Zijbecarspel, den 30sten Augustus 1859.
Het Gemeente-Bestuur voornoemd,
De Wethouder, De Burgemeester.
A. DE BOER. VAN STAVEREN.

*** Aan de openbare Armschool te Gouda, in welke Gemeente van Rijkswege aan een der openbare Scholen normaal lessen zijn verbonden, wordt ten spoedigste gevraagd een HULP-ONDERWIJZER, aan welke betrekking eene Jaarwedde van *f* 300 verbonden is, doch die met *f* 100 wordt verhoogd, wanneer de benoemde in het bezit is eener acte van bekwaamheid als Hoofd-Onderwijzer.
Zij, welke voor die betrekking verlangen in aanmerking te komen, worden uitgenoodigd zich met *vrachtvrije* Brieven, onder overlegging der vereischte bescheiden, aantemelden bij den Burgemeester dier Gemeente.

*** **GYMNASTIEK.**
Op eene aanzienlijke plaats, waar drie Instituten zijn, verlangt men **IEMAND**, die bevoegd is tot het geven van Onderwijs in de Gymnastiek en het Dansen, zoowel aan Meisjes als aan Jongens. Adres met *franco* Brieven onder Lettr. D. B., bij den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** Een **SMIDSKNECHT**, zijnde Bank- en Kagchelwerker, (liefst ongehuwd) werk begeerende, vervoege zich ten spoedigste bij W. DE JONGH, Mr. Smid, te Leyderdorp.

*** **100 GULDEN BELOONING,**
Voor dengene welke aan een Burger Persoon van de P. G., oud 27 jaren, eene **VASTE BETREKKING** kan bezorgen, tegen een Salaris van 6 à 7 Gulden per week; stipte geheimhouding wordt verzocht en ook verzekerd. Brieven *franco*, Letters H. H., bij den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** *Monsieur TROTTET, Pasteur à la Haye, a l'honneur d'informer le public que Mr. JULES GRENIER, Suisse protestant, de bonne famille, marié et habitant Paris, rue Madame, N°. 42, reçoit dans sa maison, très-bien située, en face du Luxembourg, et à portée de tout ce que les hommes sérieux recherchent à Paris, de préférence des jeunes gens, qui voudraient passer quelques mois dans cette capitale, mais aussi des personnes de tout âge, ou même des familles. On trouve chez lui un intérieur de choix, l'accueil le plus cordial, et des habitudes chrétiennes. Ceux qui le désireraient, peuvent encore recevoir quelques leçons de français, avec des directions générales pour l'étude de la littérature. Prix de la pension, tout compris, sauf le blanchissage, de 250 francs à 300 francs par mois, selon les arrangements.*

*** *Une DEMOISELLE de la r. P., qui plus de 25 ans a été institutrice, aimerait se charger de 4 à 5 jeunes demoiselles de 12 à 13 ans, aux quelles elle donnerait une éducation très soignée, basée sur les principes de l'Evangile.*
Pour de plus amples informations on est prié de s'adresser franco, sous les initiales D. D. chez le libraire H. B. BREIJER à Arnhem.

HARDDRAVERIJ,

TE ILPENDAM.
De Kastelein M. PRANGER, zal op **Donderdag 8 September 1859**, des namiddags ten 2 ure, laten verharddraven tot Prijs: Een modieus en sierlijk bewerkt ZILVEREN OLIE- EN AZIJNSTEL en tot Premie 1 dito SUIKERVAAS. De Paarden moeten van zessen klaar en ten 12 uur bij bovengen. Kastelein op Stal zijn.

HARDDRAVERIJ TE SPANBROEK,

op Woensdag den 14den September 1859.
De ingezetenen der Gemeente Spanbroek, zullen een fraaijen PRIJS ter waarde van *Twee Honderd Guldens*, finaal **vereeren.**
Alle Paarden worden ter mededinging toegelaten. Zij moeten ten 10 uur bij *C. Waal*, in *de Vergulde Valk*, op Stal zijn. Loting ten 12 uur precies.
Namens de Commissie,
H. J. C. VAN DEN STEEN.

*** DE MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN, zal, op Donderdag den 15den September 1859, des middags ten 12 ure, in een der localen van zijn Departement, onder zijne nadere goedkeuring, bij inschrijving in het openbaar doen **Aanbesteden**, de Levering van de navolgende WINKELWAREN, LEVENSMIDDELEN en GRONDSTOFFEN, benoodigd voor de Gestichten te Ommerschans en Veenhuizen, gedurende het 4e kwartaal 1859, als:
1°. De Komenij-waren van de 1e soort voor de Ommerschans,
2°. Die voor de drie Gestichten te Veenhuizen,
3°. De Komenij-waren van de 2e soort voor al de Gestichten.
4°. 5100 pond Zout voor de Ommerschans,
5°. 9300 „ Dito „ Veenhuizen,
6°. 260 „ Raap- en 1555 pond Patentolie voor de Ommerschans,
7°. 1395 „ Raap- en 3195 pond Patentolie voor Veenhuizen.
8°. 33 ton groene Zeep voor al de Gestichten.
9°. 7700 pond friesche Kaas, voor als voren.
10°. 550 mud Rogge voor de Ommerschans,
11°. 440 „ Dito voor het 1e en 3e Gesticht te Veenhuizen,
12°. 650 „ Dito voor het 2e Gesticht aldaar.
13°. 70 „ inlandsche Bak-tarwe, en
35 „ wit bonte poolsche Tarwe voor het 1e Gesticht te Veenhuizen.
14°. 80 „ Zemelen voor de Ommerschans en het 2e Gesticht te Veenhuizen.
15°. 190 „ grove Gort voor de Ommerschans,
16°. 180 „ Dito voor het 1e Gesticht te Veenhuizen,
17°. 280 „ Dito voor het 2e en 3e Gesticht aldaar.
18°. 180 „ groene Erwten voor al de Gestichten.
19°. 1500 pond Spek voor de Ommerschans en het 1e Gesticht te Veenhuizen,
20°. 2250 „ Dito voor het 2e en 3e Gesticht te Veenhuizen.
21°. 1400 „ Boter voor het 1e en 3e Gesticht,
22°. 1500 „ Dito voor het 2e Gesticht aldaar,
23°. 1600 „ Wol voor Veenhuizen.
24°. 335 pond Zoolleder voor al de Gestichten,
25°. 150 „ Overleder voor als voren.
26°. 2160 kan Wijnazijn voor al de Gestichten.
27°. De Tabak, Snuif en Pijpen voor de Ommerschans,
28°. Dito als voren, voor de drie Gestichten te Veenhuizen
De Biljetten van inschrijving moeten op gezegeld papier geschreven en door de gegadigden zelven onderteekend, behoorlijk verzegeld, vóór of uiterlijk op den 15den September aanstaande, des voormiddags ten ½ 12 ure aan het Departement van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage bezorgd zijn.
Biljetten van inschrijving die aan het bepaalde bij de voorwaarden van aanbesteding niet voldoen, of de zoodanige, waarin bij voorwaarden gemaakt, doorhalingen of schriftdelgingen gedaan zijn, zullen van de mededinging uitgesloten blijven.
De voorwaarden van aanbesteding zijn kosteloos verkrijgbaar aan het Departement van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage en aan de Bureaux der Gestichten te Ommerschans en Veenhuizen, en liggen ter inzage aan de Provinciale Griffien van Noord-Braband, Gelderland, Noord-Holland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe.
De monsters van die artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, kunnen bezigtigd worden bij de Gestichten te Om-

merschans en Veenhuizen, als ook na 5 September e. k. bij het Departement van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage.
VAN TETS.
's Gravenhage, den 31sten Augustus 1859.

AANBESTEDING.

Burgemeester en Wethouders van PURMERENDE, zijn van voornemen, op Vrijdag den 9den September 1859, des voormiddags ten elf ure, ten Raadhuize aldaar, bij enkele inschrijving overtegaan tot de **Herbesteding** op het vroeger Bestek, met verlenging van tijd, en op een nieuw opgemaakt Bestek van:

Het BOUWEN van SCHOLEN voor vreemde Talen en voor Meisjes met annexe WONINGEN.

De beide Bestekken zullen van Maandag den 5den September 1859 tot den dag der Aanbesteding ter visie liggen ter Secretarie van Purmerende, en in de Logementen *de Vergulden Roskam, het Paradijs, het Noord-Hollandsche Koffijhuis, het Heeren-Logement* en *den Doelen* aldaar, alsmede te Amsterdam in *de Nieuwe Stads-Herberg* en *het Vosje*; te Alkmaar in *den Toelast* en te Monnickendam in *den Doelen*.

De aanwijzing zal plaats hebben op Dingsdag den 6den September 1859, door den Stads Architect P. MAGER, bij wien op *franco* aanvrage inlichtingen zijn te bekomen.

De Bestekken zijn ad *f* 1, per stuk verkrijgbaar bij den Boekhandelaar J. SCHUITEMAKER, te Purmerende.

Purmerende, 1 *September* 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
M. GASINJET.
De Secretaris, J. GEDIKING.

*** Directeuren en Commissarissen der *Algemeene Brandwaarborg-Maatschappij* te Rotterdam, berigten bij deze, dat de

REKENING,

gesloten den 30sten Junij laatstleden, gedurende de geheele maand September aanstaande, op alle Werkdagen, des voormiddags van 9 tot 1 ure, voor de respective daarbij Belanghebbenden, aan het Kantoor der Maatschappij, in de Wijnbrugstraat, Wijk 1, N°. 465, te Rotterdam, ter visie zal liggen.

Rotterdam, den 31sten Augustus 1859.

W. S. BURGER Jr., Directeur.
D. DUNLOP,
M. H. C. VAN OOSTERZEE,
C. H. VAN DER LOOY, } Commissarissen.

JAN VAN REES & ZOON,

te ZWOLLE,

gaan voort hunne THEEËN, uitmuntende door kracht, geur en waterhoudendheid, in verzegelde Pakjes, voorzien van Stempel, Prijs en Nommer, verkrijgbaar te stellen voor Haarlem, bij

H. TH. DE BREUK, Kruisstraat N°. 160, alwaar Prijs-Couranten te bekomen zijn.

*** TE HUUR: Terstond of met 1 November aanst. over Alphen aan den Rijn, de ruime en aangenaam gelegene HEERENHUIZINGE *HOF-ZIGT* met TUIN, alsmede eene BURGERHUIZINGE voor *f* 104. Adres F. G. A. J. VAN WERKHOVEN, Boekverkooper aldaar, Brieven *franco*, onder Letter A.

RIJPE ANANASSEN

TE KOOP, van diverse soorten. Te bevragen bij J. VERKES Jr., Groote Markt te Haarlem.

*** A. ROOZEN, te Overveen, zal als lasthebbende zijner Principalen, in publieke Veiling presenteren te Verkoopen: Eene aanzienlijke partij leverbare HIACINTENBLOEMBOLLEN en verdere BIJGEWASSEN, op Donderdag den 8sten September 1859, ten huize van den Heer *J. M. van Bever*, Kastelein te Wassenaar.

Te beginnen des morgen ten 10½ ure precies.

*** VERKOOPING te Haarlem, in het Lokaal N°. 74, in de Warmoesstraat. ENGESMET en SARLET, Makelaars, zullen Verkooping houden, op Dingsdag den 20sten September 1859, van HUISRAAD, INBOEDEL, KAGCHELS, ENZ.

Dagelijks worden Goederen aangenomen.

*** PUBLIEKE VERKOOPING, in het Logement *de Ooijevaar* te Uitgeest, op Donderdag den 8sten September 1859, des avonds om 6 uur, ten overstaan van den Notaris C. SCHREUDER, standplaats hebbende te Velsen, van:

Een WOONHUIS, ERF, WERF en TUIN, genaamd *BERGLUST*, staande en gelegen te Uitgeest, Sectie B. Nos. 270, 283 en 284, groot te zamen 76 Roeden, 20 Ellen, eerst in 2 Perceelen en daarna gecombineert. De acte van Veilconditien zullen 4 dagen voor en op den verkoopdag ter Visie liggen, ten Kantore van voornoemden Notaris.

*** **WILLIGE VERKOOPING.**

Op Dingsdag den 18den October 1859, des middags ten 12 ure, in het Logement *den Doelen*, te Purmerende, van:

N°. 1. Eene kapitale HUISMANSWONING, STALLING, HOOIBERG, SCHUUR, BOOMGAARD en BEPLANTINGEN, benevens 14 Bunders, 42 Roeden en 10 Ellen uitmuntend GRASLAND, staande en gelegen aan den Westerweg, in den Purmer, onder de Gemeente Purmerende, Kadastraal geteekend Sectie A., Nos. 376 tot en met 384.

N°. 2. Twee stukken uitmuntend GRASLAND, gelegen naast het voorgaande Perceel, te zamen groot 7 Bunders, 10 Roeden en 70 Ellen, geteekend Sectie A., Nos. 374 en 375.

N°. 3. Drie stukken best GRASLAND, gelegen als het voorgaande, groot 6 Bunders, 75 Roeden, geteekend Sectie A., Nos. 370, 371 en 372.

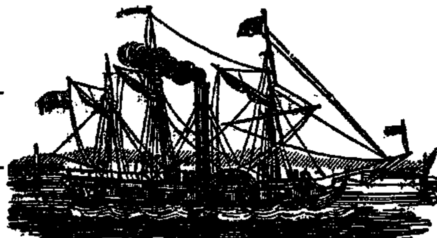
De Perceelen Nos. 1 en 2, zullen eerst ieder afzonderlijk worden opgeveild en afgeslagen, vervolgens gezamentlijk in afslag worden gelegd; daarna zal het Perceel N°. 3 worden opgeveild en afgeslagen en eindelijk de drie Perceelen gezamentlijk in afslag worden gelegd.

De Landerijen te aanvaarden den 25sten December 1859 en de Huizinge 1 Mei 1860.

De Perceelen zijn inmiddels *Uit de Hand te Koop*, te bevragen bij den Notaris S. DE VRIES, te Purmerende, bij wien nadere informatien te bekomen zijn.

SCHROEFSTOOMBOOTDIENST

VAN AMSTERDAM NAAR 'T NIEUWEDIEP

Vice Versa.

Overtogt in ruim 6 uren.

(REGTSTREEKS van den Steiger naast de Jagthaven te Amsterdam doorvarende zonder overladen.)

In Correspondentie op alle Spoortreinen en met de Stoomboot op Texel.

WINTERDIENST,

aanvang nemende den eersten September.

Van AMSTERDAM:	Van het NIEUWEDIEP:
Dagelijks .... des morgens ten 9 ure.	Dagelijks .... des morgens ten 8 ure.
Van ALKMAAR:	Van ALKMAAR:
Dagelijks .... des namiddags ca. 12½ ure.	Dagelijks .... des voormiddags ca. 11 ure.

En voorts

eene bijzondere dienst tusschen Alkmaar en Amsterdam

des Maandags, Woensdags en Vrijdags,

Van ALKMAAR:	Van AMSTERDAM:
Des morgens .... ten 7 ure.	Des namiddags .... ten 4½ ure.

Loodsen, Matrozen en Militairen, in bepaalde dienst, betalen halve vracht.

Men gelieve zich te Amsterdam van Kaartjes te voorzien, bij den Commissaris van bovengemelde dienst, en in het Nieuwediep aan boord der Stoomboot.

Voor de vracht van Goederen van en naar het Nieuwediep en op de Plaatsen langs het Groot Noord-Hollandsch Kanaal, nadere informatien bij den Commissaris van gemeld Veer te Amsterdam en aan het Nieuwediep aan boord der Stoomboot.

PHOSPHORZURE GUANO.

Deze **GUANO** beveelt zich niet alleenlijk aan door derzelver uitstekende eigenschappen, maar ook door den buitengewoon billijken prijs.

Dezelve biedt verder het belangrijke voordeel boven andere soorten aan, dat zij niet zooals deze vernietigt (de plaats te bevruchten) wanneer men ze soms rijkelijk gebruikt.

De prijs is: *f* 4¼ p. 50 kilo, bij hoeveelheden van 5 tot 20000 kilo.
„ „ „ *f* 4½ „ „ „ „ „ 1 „ 5000 „
„ „ „ *f* 4¾ „ „ „ „ beneden de 1000 „

Deze prijzen zijn *vrij aan boord* met inbegrip van de zakken; tegen *kontante betaling* TE KOOP bij
A. ELLERMAN, Scheepmakershaven, Punt, te Rotterdam.

Voor Leesgezelschappen en Leesbibliotheken, is

bij **P. K. BRAAT, te Dordrecht**, uitgegeven en alom te bekomen:

I. **TWEE JAREN GELEDEN,**

DOOR

Ch. KINGSLEY,

SCHRIJVER VAN HYPATIA, GIST, ENZ.

UIT HET ENGELSCH VERTAALD

DOOR

Dr. M. P. Lindo.

3 DEELEN, GROOT 8°. PRIJS *f* 8,70.

II. **DEBET EN CREDIT.**

ROMAN IN ZES BOEKEN,

VAN

GUSTAV FREYTAG.

NAAR DEN ZESDEN DRUK UIT HET HOOGDUITSCH VERTAALD,

DOOR

Dr. J. C. van Deventer.

3 DEELEN, GR. 8°. PRIJS *f* 10,65.

Omtrent beide Romans leze men de allergunstigste beoordeelingen in de verschillende Tijdschriften.

M. H. F. COHEN,

***Dentiste**, Utrechtschestraat, bij de Keizersgracht, Y. 320, te **Amsterdam**,*

zal Maandag den 5den September te Haarlem, in het Hôtel *de Leeuwrik*, van Mejufvrouw QUINTERNE, te spreken of te ontbieden zijn, wegens het inzetten van **KUNSTTANDEN**, zonder het uitnemen der nog aanwezige Wortels en geheel *zonder pijn*.

Zal zijn te Zaandam, Donderdag den 8sten September in het Logement *het Wapen van Amsterdam*.

*** Men is van meening, *om ziekelijke omstandigheden*, op Dingsdag den 27sten September 1859, 's middags 12 ure, in het Logement *het Wapen van Heemstede*, te HEEMSTEDE, bij openbare veiling, door den Notaris J. DÖLLEMAN, te Verkoopen:

Eene *welingerigte, geheel vernieuwde* HUIZING, voorzien van alle Gemakken, met annexe TIMMERMANS WERK- en BERGPLAATSEN, waarin die Affaire tot hiertoe met goed succes wordt uitgeoefend, mitsgaders ERVE en TUIN; alles aan den anderen staande en gelegen te Heemstede aan de Princelaan, Kad. S. B, N°. 364, 364*a*, 546 en 547, groot 8 Roeden en 6 Ellen. Dagelijks te bezigtigen. — En zullen de Veilconditien 3 dagen vóór den Verkoopdag, ten Kantore van den genoemden Notaris te Heemstede ter visie liggen.

*** **VOOR GYMNASIEN, INSTITUTEN EN ZELFOEFENING,**

MYTHOLOGIE

DOOR

Dr. P. H. TYDEMAN.

1e Stuk, Oostersche Mythologie. Prijs 30 Ct.
2e „ Westersche „ „ 35 „
3e „ Noordsche „ „ 20 „

Exempl. op best papier, met Pl. in één Deel, kosten *f* 1.80.

*** J. W. CRAMERUS, A. CRAANDIJK, P. BAAY, S. J. DE FLINES, F. P. MUYSKEN FLORISZ., C. L. DORPER, A. SCHOUTEN, N. SMIT, W. P. STEENHOF, J. DANCKERTS en A. J. GUEPIN, Makelaars, zullen op Maandag den 19den September 1859, des avonds na 5½ ure, in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement*, te Amsterdam, ten overstaan van den Notaris W. A. J. ELZEVIER DOM, Verkoopen:

Het extra kapitaal, hecht, sterk, weldoortimmerd KOOPMANSHUIS, TUIN, TUINHUIS en ERVE, staande en gelegen op den Singel, tusschen de Korenpoort- en Romolenstegen, Buurt S. S. N°. 41, achter uitkomende in de Langestraat, Buurt S.S. N°. 115, Kadaster Sectie F, N°. 4291, in alles groot 2 Roeden, 50 Ellen. Breeder bij Biljetten omschreven en te bezigtigen op vertoon van een Toegang-Biljet, door een der bovengemelde Makelaars onderteekend; de Bewijzen van Eigendom en de Veilconditien, zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag, voormiddags te zien zijn, ten Kantore van den Notaris W. A. J. ELZEVIER DOM, op de O. Z. Voorburgwal, over het Stadhuis, A. N°. 143, te Amsterdam.

*** Bij H. C. A. CAMPAGNE, te Tiel, ziet thans compleet het licht:

EERSTE GRONDBEGINSELEN

DER

DIERKUNDE,

VOOR

LEERLINGEN AAN GYMNASIEN, INSTITUTEN, ENZ.

EN

TOT ZELFONDERRIGT,

DOOR

Dr. D. LUBACH.

Met 244 Houtsneêfiguren.

Prijs *f* 2,25.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.